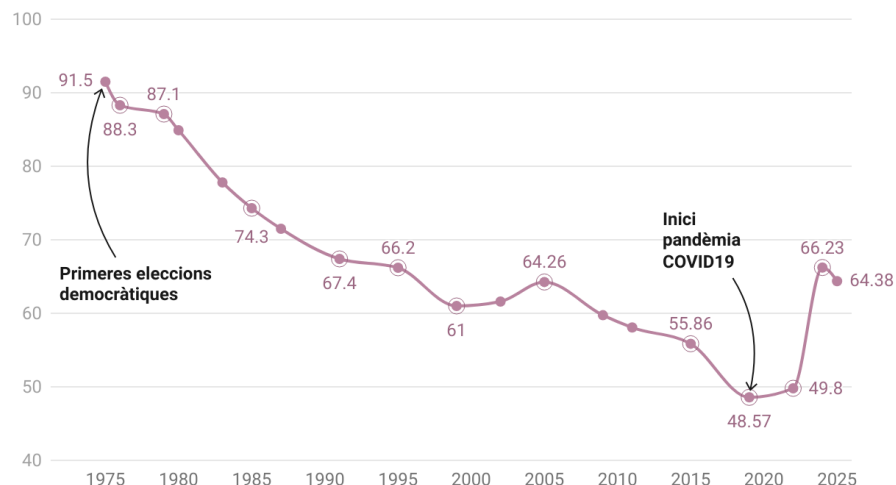

Anàlisi de les eleccions legislatives de Portugal del 18 de maig del 2025:

- Context electoral: unes eleccions crítiques amb el bipartidisme tradicional del sistema electoral portuguès.**
 - Aquestes eleccions **son les terceres en 3 anys**. Des de les eleccions del 2022, Portugal no ha aconseguit generar un govern estable. La caiguda del govern de la “geringonça” al **2021** va ser producte de la retirada de la confiança del Bloco i el PCP al PS que governava en solitari i el bloqueig produït al no poder aprovar pressupostos.
 - En les eleccions **del 2022** el PS obté la majoria absoluta però al **2023** el president Antonio Costa dimiteix entre acusacions de corrupció i el president de la República obliga a convocar eleccions anticipades, **que al 2024** confirmen al centre-dreta com el primer partit del país i aconsegueix formar govern en solitari.
 - Al març del **2025**, de nou per suposats escàndols de corrupció del primer ministre de la coalició de centre-dreta, Luis Montenegro, el govern cau en una moció de confiança i es convoquen eleccions per aquest maig.
 - És la primera vegada que el centreesquerra i el centredreta **no disposen de la majoria de dos terços**.
 - **Montenegro va fer una campanya de confrontació directa amb Chega** i això li ha fet guanyar vots de votants moderats. Guanya pes com a un dels líders dels conservadors Europeus amb un discurs més clar respecte a conservar el cordó sanitari.
- La participació arriba a un nou màxim històric en 20 anys, confirmant la capacitat de mobilització i politització de les extremes-dretes.**
 - **Des de les primeres eleccions de la democràcia**, Portugal no vivia unes eleccions tant participatives. Amb una participació del **64,4%** l'increment respecte les eleccions del 2015 per exemple és del 8,5%. En aquest context **és l'extrema-dreta la que esta aconseguint incorporar més votants**. Uns votants amb més baixos estudis i que tradicionalment no anaven a votar.

Gràfic 1: Evolució de la participació (1975-2025)

Evolució de la participació en les eleccions legislatives de Portugal (1975-2025):

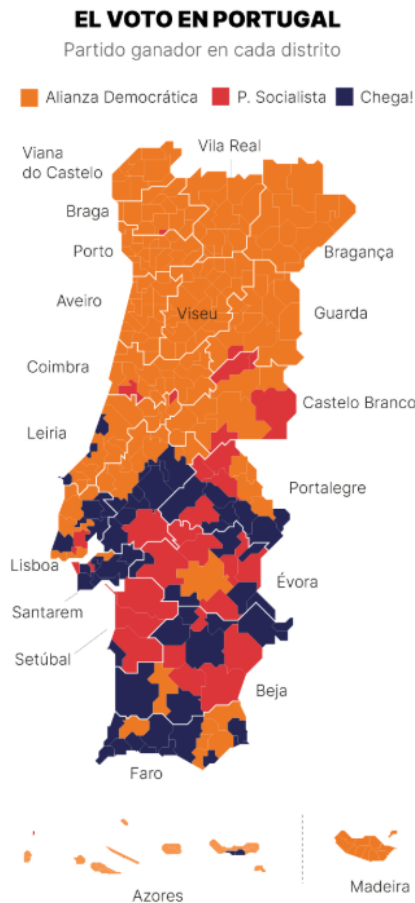

3. **Chega! L'extrema-dreta populista quasi fa el sorpasso als socialistes i es posiciona amb més del 20% dels vots. Un ascens imparable des del 2019 en el que ha incorporat més de 1 milió de vots.**

- **Més vots en el sud de Portugal.** L'avanç de la ultradreta ha estat més intens en el sud del país, fins ara un territori en mans del Partit Socialista. Si en 2024 Chega es va imposar a l'Algarve, on ha repetit victòria, en aquesta ocasió ha estat també la força més votada a les regions de Beja, Setúbal i Portalegre.

Beja, en concret, ha viscut un fet històric que no s'havia produït des de les primeres eleccions de 1975, després de la caiguda de la dictadura. Com recull l'anàlisi de Polígrafo, és la primera vegada que el partit **amb més vots en aquest districte del Baix Alentejo no és el Partit Comunista o el Socialista.**

Mapa 1: Distribució dels resultats electorals per districte (2025)

- **Menys suports en regions amb estudis superiors.** Segons Polígrafo, en els 11 municipis amb més del 50% de residents amb estudis superiors —gairebé tots a Lisboa—, Chega va **aconseguir els percentatges de vots més baixos**. En alguns ni tan sols va arribar al 10% dels suports. **De nou el vot urbà i més format és la barrera front l'avanç de l'extrema-dreta.**

Per contra, el projecte de Ventura **va obtenir gairebé el 30% dels vots en Logoa**, el municipi de les Açores on en **2023 es va registrar la major taxa**

de fracàs o abandó de l'educació secundària (28,7%), segons dades de Pordata, una iniciativa de la Fundació Francisco Manuel dos Santos que se serveix de 60 entitats oficials d'informació, entre elles l'INE i Eurostat.

- Chega, **capitalitza la revolta dels “llocs que no importen”**. Tant Beja com l'Algarve son regions amb menys inversions, llocs oblidats amb dèficits en hospitals públics, carreteres etc... En les últimes dues dècades, els partits protesta han tingut els millors resultats a l'Algarve. Ara li ha arribat el torn a Chega.
- El discurs populista de Chega en un context anti-polític (**repetició d'eleccions, incapacitat de les elits polítiques per arribar a acords, divisió de l'esquerra, casos de corrupció...**) ha connectat decididament amb amplis sectors de la població: la gent abandona les forces d'esquerres per la seva incapacitat de desenvolupar una agenda de transformació social profunda. I s'enrola al discurs més anti-sistèmic que hi havia al mercat electoral: **el líder de Chega critica el bipartidisme portuguès i equipara al PSD i el PS (“tots son iguals”)** la seva síntesis de la democràcia portuguesa es resumeix en l'eslògan **“50 anys de corrupció”**.

Gràfic 2: Evolució dels resultats electorals de Chega!

Evolució dels resultats de Chega! en les eleccions legislatives de Portugal (2019-2025):

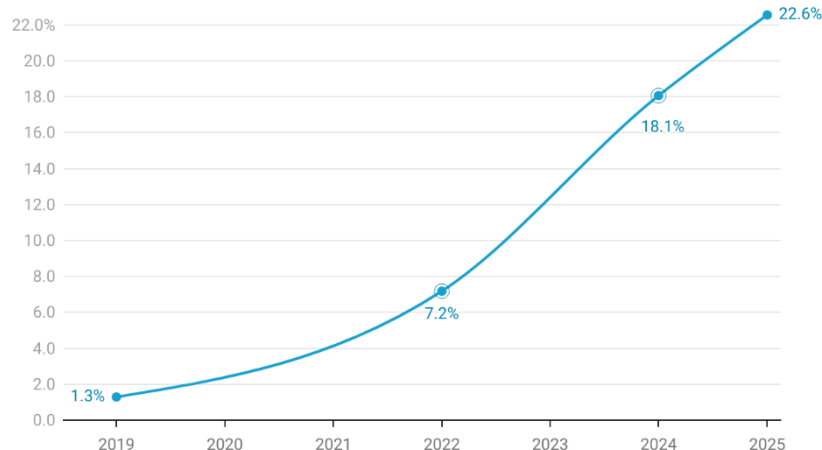

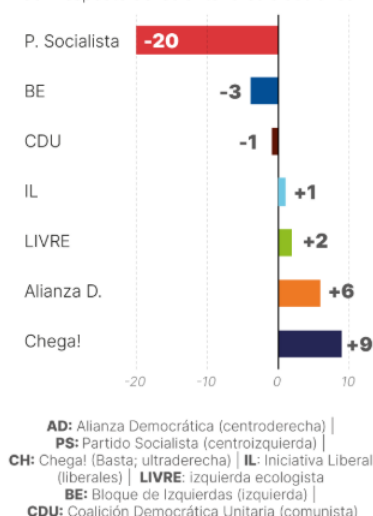
Chart: Xavi Calafat • Created with Datawrapper

4. Les forces del bloc de les esquerres a l'esquerra del PS cauen a un mínim històric.

- La suma de Bloco de Esquerda, CDU (comunistes) i LIVRE (esquerra ecologista) arriba **sols a un 9,2%**. En una dècada s'han deixat pel camí més de la meitat del seu vot. Al 2015 entre el BE i els comunistes sumaven un 18,4% dels vots més el 0,7% del recent nascut LIVRE.
- El Bloco es queda sols amb un escó per Lisboa. Els Comunistes es queden amb 3 i LIVRE obté 6 escons (3 per Lisboa, 2 en Oporto i 1 a Setúbal). L'únic partit del bloc que creix és LIVRE que ha optat per un discurs d'una esquerra més moderna.

Gràfic 3: Variació d'escons 2024-2025

Con respecto de las anteriores elecciones

5. LIVRE avança posicions davant de la caiguda del Bloco i del PCP:

Tot i que l'avanç és modest i els resultats no conviden a l'optimisme s'ha de fer notar que els *rojiverds* aconsegueixen créixer en un context de desmobilització total de l'esquerra i es converteixen en el principal partit del bloc.

Aprofitant la mobilització del vot urbà i format i el desgast del Bloco i la CDU, Livre ha aconseguit millorar els seus resultats en les grans ciutats com Lisboa o Oporto. Ha passat dels **71.196 vots del 2024 als quasi 200.000 del 2025 (4,6%)**. Es un creixement gens menyspreable que confirma que hi ha noves coordenades de vot a Europa en torn a un missatge verd i d'innovació social. Cal tenir present que els votants de LIVRE, al estar concentrats en entorns urbans, son votants de rendes mitjanes i nivells educatius elevats i que les esquerres en global no han pogut créixer. Livre també ha tingut un missatge clarament pro-europeïsta, davant d'un major criticisme del Bloco i l'euroescepticisme del PCP.

Gràfic 3: Evolució del vot als partits de l'esquerra radical portuguesa

Evolució dels resultats electorals dels partits a l'esquerra del PS en les eleccions legislatives de Portugal (1999-2025):

Suma percentual dels resultats del Bloco de Esquerda, Livre i el PCP (CDU)

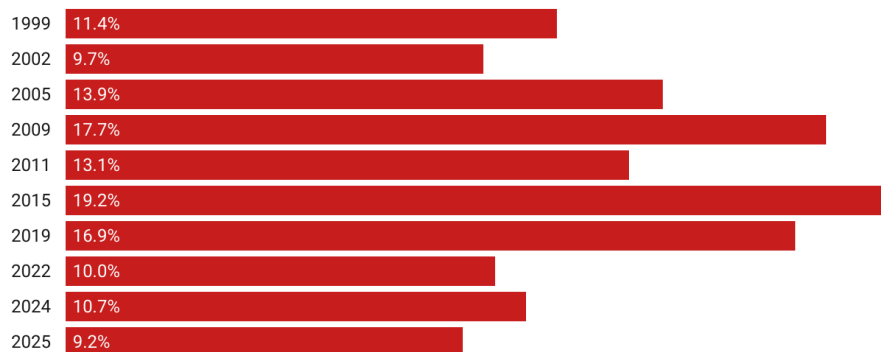

Chart: Xavi Calafat • Source: SGMAI • Created with Datawrapper

Sense formar una coalició de classe entre el vot urbà format i progressista i el vot desencantat i sense estudis de les perifèries l'esquerra no podrà resistir l'embat que ve.